

Yttrande över betänkandet – Kraftsamling mot antiziganism (SOU 2016:44)

Kommissionen har haft regeringens uppdrag att åstadkomma en kraftsamling i arbetet mot antiziganism och att överbrygga den förtroendeklyfta som finns mellan många romer och samhället i övrigt. Uppdraget har innefattat att utifrån kunskap om antiziganism och dess påverkan på många romers livsvillkor förmå ansvariga aktörer att inta en mer aktiv hållning i arbetet mot den diskriminering och vardagsrasism som de flesta romer möter i det svenska samhället. Kommissionen har också haft uppdraget att följa utvecklingen och sammanställa de granskningar och åtgärder som vidtagits av olika aktörer när det gäller frågan om registrering av romer på etnisk grund. Kommissionen lämnar i betänkandet ett antal rekommendationer till regeringen. De tar sin utgångspunkt i kommissionens övergripande slutsats att det i stor utsträckning saknas styrning och kontinuitet både i politiken och i initiativ från andra aktörer. För att på allvar motverka antiziganismen behöver ett antal åtgärder vidtas enligt förslag från Kommissionen.

Malmö högskola kommer här att ge några synpunkter på vissa av dessa förslag.

1. Regeringen bör framföra en officiell ursäkt för de övergrepp som romer drabbats av genom historien samt inrätta minnesdagar med syfte att erkänna och synliggöra den antiziganistiska historien i Sverige. Vi ser inga problem med detta. Inte heller med förslaget att åtgärder ska vidtas så att Skånepolisens register över romer inte upprepas i andra sammanhang. Vi ansluter oss till förslaget att se över det rättsliga skyddet mot registrering på etnisk grund.
2. Förslaget att regeringen ska verka för att DO i större utsträckning utreder anmälningar om diskriminering och att fler hatbrott utreds av polisen och lagförs menar vi i så fall kräver ett resurstillskott till DO samt att polis och åklagarmyndigheter får fortbildning/utbildning i frågor kring hatbrott och antiziganism.
3. Förslagen om att regeringen i sin myndighetsstyrning bör lägga vikt vid åtgärder som motverkar antiziganism liksom förslaget att uppdraget till Länsstyrelsen i Stockholm om nationell samordning avseende utsatta EU/EES-medborgare genomförs utifrån ett rättighetsperspektiv är bra anser vi med tillägget att rättsäkerhet alltid ska vara en aspekt.

4. Förslaget om att inrätta ett nationellt center för romska frågor föranleder en del undringar. Att ge stöd till romer i olika frågor kan egentligen med fördel vara en kommunal angelägenhet. Alla kommuner borde få krav på sig att en uppföljning görs av läromedel på hur romer och andra minoriteter synliggörs/beskrivs samt bidra till att romsk kultur och språk genom exempelvis romska föreningar för resurstöd i syfte att göra romsk kultur känd för en bredare allmänhet. Inte minst viktigt är det att den diskriminering som romer varit och är utsatt för synliggörs för alla i Sverige och att frågor kring romer även tas upp på europeisk nivå.

Sedan lång tid tillbaka finns en berättigad skepsis från romsk sida mot forskare som undersökt romer. Det krävs därför att forskarsamhället skapar förtroende och tillit bland romska grupper. Vi menar att om detta lyckas så skulle ett nationellt center kunna bli ett organ för kunskapsuppbyggnad och forskning om bland annat antiziganism.

Anders S Wigerfelt GPS/MIM Fakulteten för kultur och samhälle
Margareta Popoola GPS/MIM Fakulteten för kultur och samhälle
Ioana Bunescu GPS/MIM Fakulteten för kultur och samhälle
Berit Wigerfelt GPS/MIM Fakulteten för kultur och samhälle